

זמר עזמורת

רצונכם, מסתמא, שאמסר לכם פרטים ורשימים על הצירים שבאו מ ה ו ד ו ועד כוש, על פרצופיהם ומלבושיהם, שבתם וקימתם, נמורם והילוכם, מחשבותם והגיונם, משאם ומתנם, וביחוד על הנרות הללו שהיו מדליקין כל ימי הנוכה במסגד שלהם ובמלון-פאלאס ועל הנסים והנפלאות, ועל המלחמות הפנימיות שביניהם ואי-שור המנדטים שארך מעת-לעת שלם מחמת שהצירי גם מעבר-הירדן שכחו לחתום את שמותיהם והביאו עמם את החותמת כדי להטביעה על הניר בלקיקה כבימי ממשלת תורקיה ע"ה, אבל — החלטתי הפעם לצאת מגדרי שלא להרחיב את הדיבור ולקצר במלין מפני כמה טעמים :

ראשית — לא קבלתי הזמנה כשם שלא קבלו כל אחב"י. והשנית — למה אכחד ? — לא רציתי להכניס, כמו שאומרים, ראש בריא במטח הולקה, והששית מאד שמא יהיה לי הפסק של סור לימן ביי פוזי ממצרים, ששקל למטרפסיה בשעת הדרשה וכבדו אותו במלכותיהם, כמו שנאמר : „ומסלו יגיד לו“, ונמלט בעוד שניו כל עוד נשמתו בקרבנו....

ושלישית — וזהו העיקר ! — הולך אני לשטתו של ר' פנחס בן יאיר מנהרים, שבקש למעט בפירסומא-ניסי (ריסקלמה בלע"ו) שלהם בעתונתו, והשתיקה יפה בשעת הדרשה..

אבל פטור בלא כלום אי אפשר, וע"כ אנלה לכם טפה אחד, ושאר הטפחים תציירו בעצמכם בדמיונכם. כנראה, משחקים הממשלה והמופתי ב„מחביאים“ ומבקשים לרמות זא"ו. אלא, שבני דודנו הם חכמים ביותר ולמרות כל הבטחותיו של הרב הגדול, הטיחו דברים כלפי בני יעקב בני עשו ובני-אדם.

ובינתים, רואים אנו מכל הטוררם הזה, כי הבנות קמו באמן. אם הדתות המזרחיות — היהדות — הלכה שבי לפני בנותיה. הן לקחו את הרצפה מעל מזבחה והלכו והדליקו את נרות העולם — ואת אורה היא, האור הראשון, הן אומרות לכבות. אויביה של היהדות קמו לה מתוך ביתה. משלה לקחו את הכל ועכשיו הן מחזירות לה תודה : הציר הגדול בעל הקולפאק והלסתות מהודו נמנה לשומר לא רק על המסגד שלהם אלא גם על הכותל המערבי וקבר רחל וקבר הבית-הלאומי שלנו....

* * *

כ"כ לא אאריך הפעם בדבר קבלת הפנים הנהדרה, שענרכה בשבוע זה בעירנו לכבוד הבן-מלך והבתי-מלכה מאריך כוש, אעפ"י שחם קצת מחותנים עמנו — ניניהם ונכדיהם של שלמה המלך — וע"כ הם מתארחים במלון דוד, אבי זכנם....

רק זאת אנלה לכם בסוד נמור : בבוא האור-חיים הצעירים והחשובים האלה לעירנו, יצאו לקראתם מטעם הממשלה רס שלשה אלה : שלישו של הנציב. המושל והראיס, כי אחרים לא הזמנו. ואולם הרב-הגדול של בני דודנו נמצא במקי-רה באותה שעה בתחנה כי יצא לפגוש את חסידיו ואנ"ש ממצרים. ובראותו את יורש העצר, רץ לקי-ראתו, נשק את שתי ידיו והציג את עצמו לפניו... הנסיך הצעיר עמד ושמע את כל דרשתו של הרב — הדוחק את עצמו עד הסוף ושתק....

* * *

ובראותו ברחובות ירושלים את הצירים הכור-שים, שפניהם השחורות בולטות מתוך עטיבתן הלבנה בזבוב זה שנפל לתוך כוס חלב — נזכרתי

במעשה המסופר, כמדומני, אצל היינה.

הציר האנגלי — מספר המשורר בחסד-עליון — שנשלח מטעם הממשלה האנגלית בלונדון אל הקיסרות השחורה באפריקה המזרחית, היה גם צייר-אמן ידוע, וכדי לרכש את אהדת המלך ע"י נשי החצר, כנהוג בימים ההם, התנדב לצייר את דות מהן במכחולו היפה. וכך דרכן של נשי-החצר באפריקה, שאעפ"י שעורן שחור, נאות הן... המלך הביט וראה מתוך התפעלות עצומה את הרמיון הגדול, והחליט לצייר גם את עצמו. ישב פעמים אחרות על הכסא, והצייר ראה כי ה. מ. קופץ כפעם בפעם ממושכו והשב, שהוא מת-פעל מקדמתה של התמונה. ואולם לסוף הרגישו מעין בקשה על שפתי המלך ודרש ממנו להביעה לפניו. והמלך הכושי שאל אותו בלחש : אם אי-אפשר לצייר אותו לבן ?

וכן הוא הדבר : המלך השחור רוצה שיצייר-רוהו לבן. ואולם, רבותי, אל תצחקו למושל האפי-ריקאי הזה — כל אדם הוא מקצת כושי וכ"א מאתנו רוצה להופיע לפני הקהל בצבע אחר ושור-נה מהצבע שנתן לו אלהים....

* * *

הלורד-סאיר סתל אביב שלה בזמן האחרון מברק ללורד-ג'ורג' במצרים והזמינחו לסור גם לא"י ולבקר את רמת-דוד ואת ת"א — את ה„נשיונל-הום“ שלו, שהרי הבית הלאומי שלנו הכרו ע"י בלפור בחיות הוולשי קסטן חוויר הגדול בלונדון.

למחרתו ככל דיונגוף תשובה במברק מלורד-ג'ורג' בפורט סעיר עפ"י המען דלקמן :

M. Dizengoff.
NATIONAL HOME
Tel Aviv.

מובטחני, רבותי, שלו נתלגל מברק זה במקי-רה לירושלים עם הכתובת חזו של „נשיונל-הום“, היו מוסרים אותו ישר ל ה ס ו ג ת י....

ועכשיו, עם ירדת הלי"ש ועלית היוקר בעור-לם, חוקה מדת ה ק י מ ו צ י ם בכל הארצות והמדינות, והגיעו הדברים לידי כך שחבר הלא-ר-כים החליט פה אחד במושב האחרון לצמצם את הירח המלא ב25 למאה....

ורחילא בתר רחילא אזלא : המחלה הקימור-צית הגיעה גם לסוכנות שלנו ותקפה, לא עליכם, את מנהליה — סכנת נפשות !

הנה, למשל, מספרים כי בשבוע זה באו חברי הועד של הפקידים בסוכנות לפני סינאטור והציעו לפניו לחונ את יובל העשרים לעבודתו של אחד הפקידים הותיקים בארץ.

— „לא עשרים ! רק עשרה ! זה מס-פיק !“, גזר ה' סינאטור בבחילות ומתוך הרגל....

* * *

ושוב מעשה, אבל מעשה שחיה :

עברתי בימים האלה לפני חנות של חייט ברחוב בן-יהודה וראיתי אחד הפקידים ממוסד חשוב, שהוא עומד לפני המראה ומודד עליו את בגדו החדש. התאונן הפקיד לפני החייט על הבגד והחזיה, שהם צרים מאד ומעיקים על כרסו הכרי-לסת קצת....

— אין דבר, ענה החייט לפקיד ברצינות, ישנם כאלה, המנחלים מצד אחד והחנונים שלנו מצד שני, הדואגים מאד שהבגד הצר יתאים לגופן ולכרסן בקרוב....

* * *

הוא אשר אמרתי לכם תמיד : אם חמדת לצון לך, אם תבקש לחזות מהחלות, לשאת משל ושנינה, אל לך לשנן בליות, הורו והוגו מלב דברי חזון — — הביטה אל ההיים המתרחשים יום ויום לנגד עיניך — אם עינים לך ! — ועל ירך, ומצאת שלל רב.

ואמנם מצאתי „שלל“ לא מעט ואגיש גם לכם רק על קצה חמקין....

נכנסתי אל אחד החנונים בעירנו ושאלתיו למחיר הביצים.

— „64 גרוש המאה“, ענה בקרירות של גולן. — „כיצד ? !“ — נועמתי כנשוך נחש — „הן רק מתמול היה מחירן 55 גרוש ובין לילה זכו לעליה של 9 גרוש ?

— טובן מאליו, השיב מוכר הביצים בטענה. הלירה ירדה....

וכאן לא יכלתי עוד להתאפק, נענעתי בו כלולב ושאלתיו :

— הנה נא לי, רבי יהודי ! כלום הביצים שהמליטו התרנגולות של צור-באהיר וליפתה נקנו במרקים או בפרנקים ?

אבל לך דבר על הביצים ועל האבנים : „הלירה ירדה“, הוא אומר, „והשער עלה — מעלין בקודש ואין מורדין....“

ועוד עובדה קטנה, אבל להיפך — שכני ממזרח מספר לי כי תלפן לבית מסחר של ל. ופ. בעירנו להזמין עצים ופחמים לימות החורף, כמנהגו בכל שנה, ואגב שאל למחיר הס-חורת, אם לא בא כל שנוי.

— הם ושלום ! — ענה הסוחר — המחיר הוא כדאשתקד ולא נוסף אפילו „כזית“.

— „והלא הלירה ירדה ?“, נסח שכני לשאלו ככוונת.

— כן, השיב השני, אבל אנו סונים את סחור-רתנו לא במרקים ולא בדולרים ולא בפראנקים כי אם בלי"ש ובלא"י, ועליה על שום מה ? — זוהי גי'ט ל'מ נ'י ו'ת, עניתי לשכני, וראוי לברך עליה ברכת „שהחיינו“.

— זוהי ת'ס י'ס ו'ת, — העיר חנוני אחר, ששמע מן הצד, — ולא מעשה סוחר....

* * *

ובעודני יושב ופותח את שעורי זה, נמסר לו סכתב מהפירמה „ביח"ר למסמרים“ בחיפה, מיום

8.12.31 וזו לשונו ממש :

ידידי עזמות !

זוכר אני אותך מזמן שהופעת על דפי העתון במסוה על פניך ובאותו הזמן ראית את הכל. שום דבר לא היה נסתר מעיניך, ואולם מיום שהסירות את המסוה, ישנם כמה דברים חשובים הנעלמים ממך. הנה, למשל, מתקיים זה שנה בית הרושת למסמרין, וזהו „המסמר“ אשר לתעשיה הזעירה בחיפה. ביח"ר זה עובד בשקט ובאופן הכי טוב, ואם אני פונה עכשיו אליך — הרי זה רק כדי שתאיר את עינינו בשאלה ציבורית וסוציאלית העומדת על הפרק לרגלי שביתת הנהגים שהיתה ושתוכל להיות בעגלא ובזמן קריב, ביתר שאת וביתר עז. אתה יודע בודאי, כי משתמשים במס-מרים להתגשמות המלאה של שביתת הנהגים. השופרים המומחים מאמינים כי יש איזה סמיכות הפרשה בין הצמיגים והמסמרים, ובכדי שהזווג ביניהם יעלה יפה, נחוי דוקא מין מיוחד של מס-מרים שהם יפים לרקירה ושאנו מכינים עכשיו כביח"ר שלנו, מחמת שהמסמרים שהשתמשו בהם בשביתה הקורמת היו כלם ס'ת ו'צ'ר'ת' ח'ו'ץ.... נהגים אחדים מחסירי תוצרת הארץ פנו לביח"ר שלנו להכין להם מסמרי-שביתה מתאי-מים לצמיגי המכוניות בארץ. וע"כ החלטנו לפנות לכבוד תורתו „בשאלת חכם“, שיחווה לנו את דעתו אם כדאי ומותר להכין מין מיוחד של מס-מרים כאלה בשביל הנהגים. ילמדנו רבנו !

בתקוה שתואיל בטובך לענות לנו ע"י הע-

תון, הנני נשאר עבדך הנאמן

כשם צ. ה פ י

אמר עזמות : איני מומחה גדול בהלכות שביתה ואיני בקי בדקירת מסמרים אלא בדקירת העט, וע"כ העברתי את המכתב הזה למומחין הג' דולים בארץ, לחסן צדקי ביי ולמר גורוכובסקי, ואת תשובתם אודיע אי"ה כמבוקש.